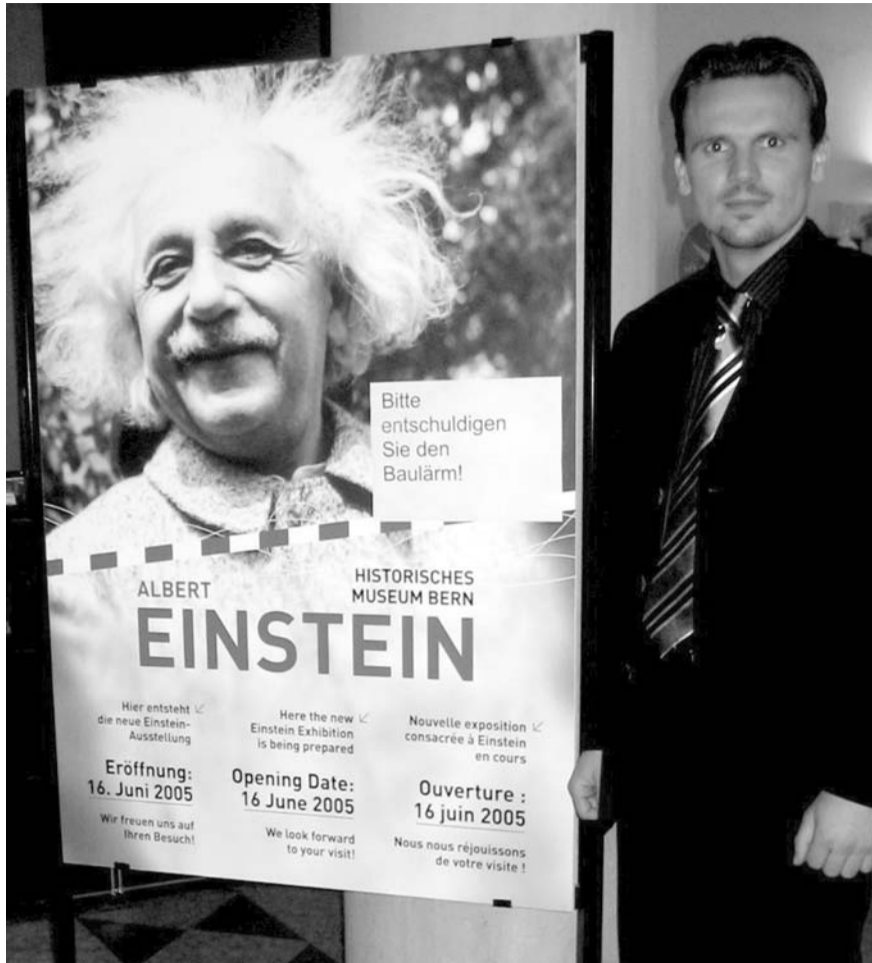

ЕКСКЛУЗИВНО ЗА "СРЕМСКЕ НОВИНЕ" ИЗ ШВАЈЦАРСКЕ

Грандиозна изложба о Алберту Ајнштајну, поводом сто година од објављивања пет његових кључних научних радова и рођења чувене формуле $E=mc^2$, биће отворена 16. јуна у Историјском музеју у Берну. За српску историју и културу та поставка је од изузетног значаја, јер ће њен добар део бити посвећен првој Ајнштајновој супрузи и сараднику, нашој земљакињи **Милеви Марић**. Све више, наиме, померају се тешки паравани којима је упорно и вешто прикривана њена не мала улога, допринос и значај у откривању најважнијих закона физике, па тако и теорије релативности.

На великој изложби у Берну, посвећеној Алберту Ајнштајну, у четири просторије биће поменута и представљена његова прва супруга и сарадник **Милева Марић - Реновиран спомен-музеј у стану где су супружници живели (1903-1909.) - Циришке жене откривају спомен-плочу на Милевиној кући, купљеној новцем од Нобелове награде**

ПЕТАР СТОЈАНОВИЋ ПОРЕД ПЛАКАТА ЗА ИЗЛОЖБУ О АЛБЕРТУ АЈНШТАЈНУ

"НАШ РАД О РЕЛАТИВНОМ КРЕТАЊУ"

Захваљујући нашем човеку у Швајцарској, оснивачу тамошњег Теслиног друштва, г. **Петру Стојановићу**, у прилици смо да ексклузивно објавимо најновије податке и фотографије о овом светски значајном догађају. Као што су "Сремске новине" недавно писале, овај Србин, родом из околине Трстеника, који данас живи у Сент Галену, утврдио је место на гробљу у Цириху где је Милева 1948. сахрањена и покренуо иницијативу да се оно поново обележи.

По повратку кући из Берна, где је резултате својих истраживања

ПАНО СА СЛИКОМ МИЛЕВЕ МАРИЋ И ЦИТАТИМА ИЗ ЛЉУБАВНИХ ПИСАМА

доу. У малом спомен-музеју о њиховом породичном животу сведоче фотографије и други експонати.

Успомена на Милеву Марић, такође, биће сачувана и у њеној кући у Хутенштрасе 62 у Цириху, коју је купила новцем од Албертове Нобелове награде за физику (за 1921. годину), Разведена и усамљена, у њој је живела до краја живота. У јуну ове године, заузимањем Удружења циришких жена, на кући ће бити откривена спомен-плоча, а ексклузивно за наш лист г. Стојановић је са немачког превео текст са табле:

ЖЕЛЕЗНИЧКА 32 У РУМИ

Добро је познато да је **Милева Марић** седам година учила школу у Руми и Сремској Митровици. Породица Марић се у Руму доселила 1877. и у њој живела све до 1892. године, када прелази у Загреб. Тамо су рођени Милевини сестра **Зорка** и брат **Милош**. Како пише **Ђорђе У. Крстић**, чија је књига "Милева и Алберт Ајнштајн - љубав и заједнички научни рад" недавно изашла у издању Матице српске, Марићи су у Руми становали у кући Петра Јовановића, у Железничкој 32.

Мр Ђорђе У. Крстић (Нови Сад, 1936) син је угледног лекара др **Угљеше Крстића** (1902-1980.), рођеног у Руми. Ђорђе је студирао техничку физику у Љубљани и данас живи у Крању, бавећи се углавном историјом физике. Како је саопшти потписнику ових редова, породица Марић је у Руми живела у стану деде његовог оца Угљеше са мајчине стране. Наиме, Петар Јовановић је био отац Славке Крстић, бабе Ђорђа У. Крстића.

и акција везаних за Милеву Марић - Ајнштајн саопшти Историјском музеју, Петар Стојановић нам јавља да будућа изложба "изгледа као велика грађевина". Заузимаће укупно 2.500 квадратних метара и биће заиста спектакуларна. Милева ће бити поменута и представљена у четири просторије, а у једној од њих њена чувена фотографија са машином, из студентских дана, биће пројектована на великом изложбеном панелу. Поред те слике из 1896. године налазиће се цитати из Албертових љубавних писама, њој упућених почетком 20. века.

Али, то није све. Од г. Петра Стојановића сазнајемо и за друге новости, поред осталих да је у Берну, после реновирања, у априлу поново отворен Ајнштајнов музеј у Крамгасе 49. У тој згради, на другом спрату, млади брачни пар Ајн-

штајн - Марић живео је од октобра 1903. све до октобра 1909. године, када су се преселили (вратили) у Цирих. Ту им се, 1904, родио старији син Ханс Алберт, ту су настали они чувени, многи данас тврде, заједнички научни ра-

ИСТОРИЈСКИ МУЗЕЈ У БЕРНУ

МИЛЕВА АЈНШТАЈН - МАРИЋ
1875 - 1948.

Студенткиња физике на Поликуму (касније ЕТН) Цирих. Припомагач и оснивач теорије релативитета. Жена Алберта Ајнштајна, мајка троје његове деце. Милева Марић је рођена у српском Тителу и студирала је на Поликуму са Албертом Ајнштајном физику и математику. После рођења њихове ћерке удала се за Алберта Ајнштајна 1903. У марту 1901. писао јој је: "Како ћу срећан и поносан бити када заједно наш рад о релативном кретању победнички доведемо до краја". Са Ајнштајновим новцем од Нобелове награде, разведена 1919, могла је Милева Ајнштајн да купи ову кућу. Умрла је 1948. у потпуној тишини у Цириху.

У знак поштовања Удружење жена, Цирих 2005.

Конечно, од г. Петра Стојановића сазнајемо да он заједно са колегицом **Brigitte Knöpfel-Portmann** у Швајцарској припрема књигу о Милеви Марић, у којој ће се наћи многи нови подаци и досад необјављене фотографије о њеном животу. За ту прилику, управо ових дана, наш земљак и велики Милевин поштовалац, интервјуисао је њеног и Албертовог унука **Бернарда Ајнштајна**, сина Ханса Алберта. Овај 75-годишњи жител Берна веома добро се сећа лепих тренутака проведених са баком.

Душан Познановић

Пише ко стигне, уређује ко мора

СОПА

У неким сремским срединама у току је акција бесплатног уништавања пацова и друге гамади по подрумима и разним рупама.

За поједине типове, који се слободно крећу нашим улицама, изгледа да, засад, нема ефикасног лека?!

ПРСТИ

Квиз "Милионер" је све популарнији и у Инђији. Онима који имају "брзе прсте" пружа се шанса да седну у врућу столицу и зараде до три милиона динара.

За оне, пак, који имају "дуге прсте" шанса да се обогате је - много већа!

ТРУДНОЋА

Локални медијски "босови" у великој су љубави са сваком влашћу. Како која партија заузме положај, одмах почну да јој се неопрезно удварају.

Није онда чудно што скоро сваки пут остану - у другом стању!

ПОСЛОВИЦЕ

Под притиском јавности, шидски одборници су поништили своју срамну одлуку о прогону русинског и словачког језика и латинице из званичне употребе.

Они кажу: ко ради тај и греши, док обичан народ сматра да понекад ваља и за појас заденути!

Ђорџино ћоше
Пише: **Борислав Богдановић**

СМЕШНА СТРАНА СРЕМА

ГИНА И КАРЕЛИ

На крају Борковачког шора, у Добринцима, комшије често седе у јендеку и препричавају догодовштине из села и белосветске вести. Једно вече поведе се разговор о Карелију, то је био делија који се хвалио преко штампе и радија да, поред стакла, жилета и других предмета, може појести и целог "фићу". Неки сумњају, други верују, а Гина Бељин каже шеретски: - Није мени што он једе стакло и гвожђе и што ће да поједе и "фићу", али шта бећар, сере, да ми је знати.

ПОВУЋЕНЕ ТИСУ

- Пред Зидом плача проливано је највише лажних суза.
- Многима је савест чиста, јер нису имали прилику да погреше.
- Продајемо земљу странцима, да не бисмо морали да радимо код домаћих лопова.
- Нема више политичке емиграције, сви су се вратили.
- Ко призна све, не оставља ништа одбрани.
- Неостварени снови претварају се у ноћну мору.
- У младости је сваки цветак зановетак, у старости сваки други - смрдљевак.
- Стално освртање доводи до - посртања.

ЕПИГРАМ
ПОДОЗРЕЊЕ
Не верујем вери која мачем прети, она ће човека на крст разапети.